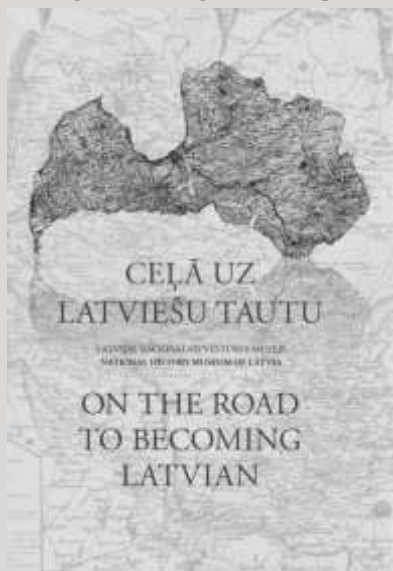




Klajā nāk jauna grāmata



Tikko iznākusi grāmata “Ceļā uz latviešu tautu” veltīta latviešu etniskās vēstures problemātikai. Publikācija ir viens no noslēdzošiem posmiem Latvijas Nacionālā vēstures muzeja 1996. gadā aizsāktajam projektam “*Latviešu saknes*”. Tā ietvaros tika skaidrota latviešu etniskā vēsture, veidojot izstāžu, publikāciju, konferenču un citu pasākumu ciklu par kuršiem, zemgaļiem,

latgaļiem, sēļiem, vendiem un lībiešiem – etniskām grupām, kurām saplūstot izveidojās latviešu tauta. Grāmata ir LNVM Arheoloģijas departamenta speciālistu Jāņa Cigļa, Baibas Dumpes, Ilzes Mālnalnetes, Vitolda Muižnieka, Baibas Vaskas un Iritas Žeieres kopīgs darbs. Tās atvēršana notiks 11. janvārī, plkst. 15.00, LNVM telpās, Brīvības bulvārī 32, Rīgā.



LNVM pamatekspozīcija un izstāžu zāles
Brīvības bulvāris 32, Rīga LV-1050
tālrunis: 67221357, e-pasts: info@lnvm.lv



LNVM nodaļa
TAUTAS FRONTES MUZEJS
Vecpilsētas iela 13/15, Rīga LV-1050
tālrunis: 67224502, e-pasts: tfm@lnvm.lv



LNVM nodaļa “DAUDERI”
Zāgeru iela 7, Rīga LV-1005
tālrunis: 67391780
e-pasts: dauderi@lnvm.lv

Izstādes

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS
pamatekspozīcija un izstāžu zāles Brīvības bulvārī 32, Rīgā

laiks: līdz 2017. gada 17. septembrim

izstāde “Versija – latvieši: 1896. gada Latviešu etnogrāfiskā izstāde”

14. janvārī plkst. 12.00 ekskursija izstādē gida vadībā.

31. janvārī plkst. 18.00 tikšanās ar antropoloģi Dr.hist. Ritu Grāveri.

laiks: līdz 2017. gada 30. martam

izstāde “Kūlainis, pērstainis, delnainis...”

21. janvārī plkst. 12.00 tikšanās ar izstādes veidotāju LNVM etnogrāfi Initu Heinolu.

pastāvīgā ekspozīcija

“Latvijas senvēsture”, “Livonija”, “Latvijas teritorija un iedzīvotāji 16.–18. gs.”,

“Kurzemes un Zemgales hercogiste 16.–18. gs.”,

“Muiža un muižniecība 17.–19. gs.”, “Zemnieku tradicionālais dzīvesveids 19. gs.”,

“Dzīvesvide un ikdiena 19. gs. un 20. gs. sākumā: bīdermeiera un jūgendstila interjeri”,

“Tehniskā modernizācija 19. gs. un 20. gs. sākumā”,

“Latvieši 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. sākumā: nacionālā pašapziņa, kultūra un sabiedriskā dzīve”,

“Latvijas Republika. 1918.–1940.”,

“Art Deco interjers Latvijā 20. gs. 30. gados”,

“Latvijas Republikas okupācija un pievienošana PSRS. 1940.–1941.”,

“Totalitāro okupācijas režīmu represijas pret Latvijas iedzīvotājiem. 1940.–1953.”,

“Padomju vara Latvijā: ideoloģija, pārvalde un saimniecība. 1944.–1985.”,

“Ikdienas dzīve Padomju Latvijā. 20. gs. 60. gadu dzīvokļa interjers”,

“Latvieši svešumā. 1944.–1990.”,

“Latvijas Republikas valstiskās neatkarības atjaunošana”.

Pieejamas nodarbību telpas skolēniem muzejpedagoģiskajām programmām “Senā skola”,

“Viduslaiku bruņinieki” un citām aktivitātēm.

pastāvīgās izstādes

“Senā skola”, “Nauda Latvijā”, “17.–19. gs. portreti no LNVM krājuma”, “Sakrālā māksla”

vieta: LNVM nodaļa “DAUDERI”, Zāģeru ielā 7, Rīgā

pastāvīgās izstādes

“Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē”, “Gaida Graudiņa kolekcija”, “Dauderu vēsture”

vieta: LNVM nodaļa TAUTAS FRONTES MUZEJS, Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā

pastāvīgā ekspozīcija

“Atmoda – LTF – neatkarība”, paplašināta ar sadaļu “Parlamentārā revolūcija”

Bezmaksas apmeklējums

28. janvārī no plkst. 10.00 līdz plkst. 17.00 bez maksas apmeklējamas LNVM pamatekspozīcijas un izstāžu zāles Brīvības bulvārī 32, Rīgā.

LNVM nodaļas Tautas frontes muzejs apmeklējums Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā, ir bez maksas.

LNVM izstādes ārpus muzeja

izstāde par Brīvības pieminekļa tapšanu “Mirdzi kā zvaigzne”

vieta: Latvijas Republikas Saeimas bibliotēka | laiks: līdz 28. aprīlim

LNVM virtuālās izstādes

YouTube kanālā *LatvijasNacionālais vēstures muzejs LNVM* apskatāmas virtuālās izstādes, kurās ietverti muzeja kolekciju izcilākie priekšmeti un dokumenti.

Pasākums

Nodarbība bērniem „Kas ir muzejs?”

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS Brīvības bulvārī 32, Rīgā,

datums un laiks: 7. janvāris, plkst. 12.00

Janvārī atsāksies LNVM cikla “Muzejs ģimenei” jaunā – desmitās jubilejas sezona. Tās pirmajā nodarbībā “Kas ir muzejs?” bērni uzzinās, kādu profesiju pārstāvji muzejā strādā un ko īsti dara muzeja vēsturnieki, arheologi, etnogrāfi, numismāti, restauratori, mākslinieki, muzejpedagogi, kā



arī to, cik darbinieku ir Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā. Fotoattēli ļaus “ielūkoties” muzeja ikdienas darbā un plašajās krātuvēs.

Jau desmit gadu Latvijas Nacionālais vēstures muzejs reizi mēnesī (izņemot vasaras mēnešus) rīko izglītojošas un izklaidējošas nodarbības ģimenēm ar bērniem, kurās tematiski aptver etnogrāfiju, arheoloģiju, numismātiku un vēsturi. Ikvienu nodarbība ir kā ceļojums laikā, kurā ar interesantu stāstu un āķīgu uzdevumu

palīdzību bērni uzzina interesantus faktus un var aplūkot priekšmetus no muzeja krājuma, kuri pamatekspozīcijā nav izstādīti. Par ģimeni šo nodarbību kontekstā muzejs uzskata pirmsskolas un jaunāko klašu bērnus, kurus pavada pieaugušie (vecāki, radnieki, draugi).

Maksa par līdzdalību cikla „Muzejs ģimenei” nodarbībā – ģimenes biļete 4 EUR (neatkarīgi no ģimenes locekļu skaita).

Nākamās cikla „Muzejs ģimenei” nodarbības: 11. februārī – „Kā dzīvoja senie ļaudis?” un 11. martā – „Ko ēda senāk?”. *Attēlā: ieskats muzeja Arheoloģijas departamenta krājumā. Foto: LNVM.*

Pasākums

Ekskursija cimdu izstādē

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS Brīvības bulvārī 32, Rīgā,

datums un laiks: 21. janvāris, plkst. 12.00

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs reizi mēnesī rīko tikšanos ar muzeja darbiniekiem un citu ar vēsturi un kultūru saistītu jomu speciālistiem. Pasākumu cikla “Sestdienas tikšanās muzejā” ietvaros 21. janvārī interesentiem piedāvā ekskursiju izstādē “Kūlainis, pērstainis, delnainis...”, kuru vadīs izstādes autore Inita Heinola. Pēc tās varēs izmēģināt arī adīšanas prasmes, tāpēc apmeklētāji aicināti ņemt līdzi dziju un adāmadatas. Ieejas maksa – muzeja biļete.

Attēlā: izstādes “Kūlainis, pērstainis, delnainis...” autore LNVM Etnogrāfijas nodaļas galvenā krājuma glabātāja Inita Heinola izvietoti vitrīnās cimds. Foto: LNVM.



Pasākums

Sarīkojums kustības “Atdzimšana un atjaunošanās” atcerei

vieta: LNVM nodaļa Tautas frontes muzejs Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā,

datums un laiks: 26. janvāris, plkst. 16.00



Par to, kāda padomju okupācijas gados bija apspiestās baznīcas loma Latvijā un kā tā ietekmēja Trešās atmodas sākumu, sarunu cikla „Trešā atmoda. 1987. gads. Kā tas sākās?” sarīkojumā „Atdzimšana un atjaunošanās” atmiņās dalīsies šo notikumu dalībnieki un Atmodas laika personības. 1987. gadā tika nodibināta Latvijas luterāņu mācītāju opozicionāru grupa „Atdzimšana un atjaunošanās”. Tā paša gada 23. augustā tās dalībnieki sevi pieteica cilvēktiesību aizstāvības grupas “Helsinki-86” organizētajā protesta demonstrācijā pie Brīvības pieminekļa. 1988. gada 9. oktobrī mācītāji

Modris Plāte, Juris Rubenis, Juris Cālītis un Māris Ķirsons Doma baznīcā vadīja Latvijas Tautas frontes dibināšanai veltītu dievkalpojumu (attēlā). Frontes dibināšanas kongresā 1988. gada 8.-9. oktobrī piedalījās arī citu Latvijas konfesiju pārstāvji, tostarp pareizticīgo priesteris, tagadējais metropolīts Aleksandrs un tagadējais katoļu kardināls Jānis Pujāts. *Foto no LNVM krājuma.*

Pasākums

Nodarbība bērniem “No aitas līdz zeķei”

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS Brīvības bulvārī 32, Rīgā,

datums un laiks: 29. janvāris, plkst. 12.00

Janvāra beigās muzejs uzsāks jaunu nodarbību ciklu ģimenēm ar jaunākā skolas vecuma bērniem izstādē “Versija – latvieši: 1896. gada latviešu etnogrāfiskā izstāde”. Nodarbības paredzētas no janvāra līdz aprīlim – katra mēneša pēdējā svētdienā.

29. janvāra nodarbībā paredzēta neliela ekskursija iepriekšminētajā izstādē gides Ilzes Miķelsones vadībā, mazo apmeklētāju uzmanību vēršot uz tītavām, vērjamo ratiņu, zeķēm. Lai veidotu un papildinātu bērnu priekšstatus un zināšanas, muzeja pamatekspozīcijas daļā “Zemnieku tradicionālais dzīvesveids 19. gadsimtā” nodarbības dalībnieki aplūkos zemnieka istabu un tradicionālos tērpus. Vēlāk bērni kopā ar gidi ies rotaļās, varēs ilustrēt kādu latviešu tautas pasaku par aitām, vēršanu vai adīšanu, minēt mīklas, sakārtot pareizā secībā tautasdziesmu rindas par aitām, vilnu, vēršanu un zeķu adīšanu. Interesenti varēs apgūt adīšanas pamatus –



valdziņu uzmešanu, labisko un kreilisko adījumu. Adītprasmes apguves interesenti aicināti ņemt līdzi savas adāmadatas un dzijas kamolus, lai muzejā iesāktu adīkli varētu turpināt arī mājās. Mazākie pasākuma dalībnieki varēs tīt kamolu vai izmēģināt vērjamo ratiņu. Ieejas maksa – muzeja biļete vai muzeja ģimenes biļete. *Attēlā: izstādes fragments. Foto: LNVM.*

Pasākums

Vēlās otrdienas. Tikšanās ar pētnieci

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS Brīvības bulvārī 32, Rīgā

datums un laiks: 31. janvāris, plkst. 18.00



Viesos uz LNVM aicināta Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja speciāliste antropoloģe Dr.hist. Rita Grāvere. Ikviens gaidīts līdzdalībai sarunai muzejā.

Turpinās aizsākto

Šogad LNVM izstāžu zālēs Brīvības bulvārī 32, Rīgā, būs skatāmas jau esošās un arī jaunas izstādes: “Latgales keramika – tradicionālais un mūsdienīgais”, mobilā izstāde “Latgales kongresam – 100” un izstāde “Daugavai būt”. Muzejs iecerējis laist klajā arī vairākus izdevumus.

Divas reizes mēnesī turpināsies mūžizglītības pasākumi pieaugušajiem saistībā gan ar izstādi “Versija – latvieši: 1896. gada Latviešu etnogrāfiskā izstāde”, gan ar citām muzeja darbības jomām un Muzeju nakti. Uz muzeju programmā “Vēlās otrdienas. Sarunas ar pētnieku” tiks aicināti īpaši viesi – sabiedrībā cienīti un populāri speciālisti, kuru zinātniskā darbība saistīta ar vēsturi.

Kopā ar citu muzeju kolēģiem turpināsies valsts 100-gadei veltītās izstādes sagatavošana, kas 2018. gadā paredzēta Latvijas Nacionālā vēstures muzeja pagaidu telpās Brīvības bulvārī 32.

Muzejs arī sekos līdzi savas pastāvīgās mājvietas – Rīgas pils otrās kārtas atjaunošanas procesiem un jaunā Muzeju krātuvi kompleksa celtniecībai Pulka ielā Rīgā.

Pašlaik aplūkojamas divas izstādes

Muzejā Brīvības bulvārī 32, Rīgā, skatāma izstāde “Versija: latvieši. 1896. gada Latviešu etnogrāfiskā izstāde”, kas veltīta pirms 120 gadiem Rīgā notikušajai izstādei un atspoguļo 19. gs. beigu latviešu kultūrvēsturiskās dzīves panorāmu.

Līdzās bagātīgam izstādīto priekšmetu klāstam, kas savulaik ticis eksponēts 1896. gada izstādē un saglabāts LNVM krājumā, atkal redzams arī mūsdienu izstādes apmeklētājam, pieejams arī mūsdienīgs interaktīvais saturs, kas turklāt savienots ar sociālajiem tīkliem.

Kā mazie, tā pieaugušie aicināti iejusties 19. gs. beigu latvieša “ādā”, apvelkot tautastērpa brunčus vai mēteli, izmēģinot, kā piestāv vainags vai ziemas mice, apsēžoties pēc seno meistaru parauga darinātā krēslā, pašūpojojoties koka zirdziņā vai izpētot drēbju skapi. Mēbeļu atdarinājumi tapuši



Rīgas Mākslas un mediju tehnikumā, apģērbs un vainagi – Tautas tērpu centrā “Senā klēts”.

2017. gadā pirmajā ceturksnī katrā mēneša pēdējā svētdienā muzejs šajā izstādē piedāvās nodarbību ģimenēm ar bērniem, pieaugušajiem ineresentiem ekskursijas izstādē gida vadībā reizi mēnesī – 14.01., 4.02., 4.03., 1.04., 6.05., 2.09.

Aplūkojama arī mobilā izstāde “Kūlainis, pērstainis, delnainis...”, kurā fotogrāfijās atainoti 236 adītie cimdi no muzeja krājumā un kuru papildina vitrīnās eksponēti cimdi. Reizi mēnesī ekspozīcija vitrīnās tiek mainīta, jo

kolekcijas senākos cimdu nedrīkst ilgstoši turēt gaismā. Līdz 22. janvārim tajās aplūkojami unikāli 18.-19. gs. Kurzemes cimdi. *Attēlos: augšā – interaktīvās izstādes par mūsdienu latviešiem fragments; lejā pa kreisi – izstādes “Versija: latvieši. 1896. gada Latviešu etnogrāfiskā*



izstāde” apmeklētāja Morica Menģelzona spoguļpašbilde 19. gs. latvieša cepurē; pa labi – 19. gs. pirmās puses Kurzemes cimdi no LNVM krājuma, fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM.

Pasākumi ģimenēm ar bērniem

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs rīko izglītojošas un izklaidējošas nodarbības ģimenēm ar bērniem, aicinot laiku pavadīt kultūrvēsturiskā vidē un izzinot kultūras vērtības.

Jau desmito gadu tiks turpinātas cikla „Muzejs ģimenei” muzejpedagoģiskās nodarbības sestdienās, kuras izveidoja un turpina vadīt muzejpedagoģe Santa Cerbule.

Ģimenes dienas nodarbību kalendārs

- 7. janvārī “Kas ir muzejs?”
- 11. februārī “Kā dzīvoja senie ļaudis”
- 11. martā “Ko un kā ēda senāk?”
- 8. aprīlī – nodarbība Latgales keramikas izstādē
- 20. maijā “Ceļojums laikā”
- 9. septembrī “Mana mīļākā rotaļlieta”
- 7. oktobrī “Senā skola”
- 4. novembrī “Mana Latvija”
- 9. decembrī “Ziemassvētkus gaidot”.



No janvāra līdz aprīlim katra mēneša pēdējā svētdienā (29. janvārī, 26. februārī, 19. martā, 30. aprīlī) plkst. 12.00 ģimenes ar bērniem aicinātas uz muzeju līdzdarboties izstādē “Versija – latvieši: 1896. gada Latviešu etnogrāfiskā izstāde”. Būs iespēja uzzināt, kā latvieši dzīvoja pirms 120 gadiem. Varēs minēt mīklas un klausīties latviešu tautas pasakas un citas senču garamantas, izmēģināt dažādus rokdarbus, mācīties lasīt vecajā drukā, izmēģināt seno darbarīku atdarinājumus un uzlaikot tērpu atdarinājumus. *Foto: LNVM.*

Ieceres “Dauderu” nama 120-gadē



Viens no būtiskākajiem LNVM 2017. gada uzdevumiem ir “Dauderu” nodaļas koncepcijas un jaunā ekspozīciju plāna izstrāde un īstenošana. Jaunās ekspozīcijas būs veltītas “Dauderu” nama vēsturei, bijušā Latvijas prezidenta Kārļa Ulmaņa saistībai ar “Dauderiem”, Gaida Graudiņa kolekcijai un trimdas vēsturei.

Pavasārī muzejā atklās vēsturisko kinoafišu izstādi, kā arī fotogrāfa Lukas Berti (*Luca Berti*) darbu izstādi “Man and nature in Latvia”. Rudenī tiks noslēgta jaunas virtuālās izstādes “Trimdas kultūras dzīves atspoguļojums G. Graudiņa kolekcijā” izstrāde.

Saistībā ar “Dauderu” nama 120-gadi, notiks konference un tiks izdots buklets par nama vēsturi.

Visu gadu tāpat kā iepriekš būs pieejamas trīs populārākās muzeja programmas “Noslēptās mantas meklējumi Dauderu dārzā”, “Dauderu pasakas” un kāzu programma jaunlaulātajiem “Mūsu jautrā riču račā pāiet visa nakts...”.

Attēlā: “Dauderi” četros gadalaikos. Foto: Olga Miheloviča, LNVM.

Zinātnisko darbu konkurss “Dauderu namam – 120”

Tuvojoties “Dauderu” ēkas jubilejai 2017. gadā, LNVM nodaļa “Dauderi” izsludinājusi studentu un jauno pētnieku zinātnisko darbu konkursu “Dauderu namam - 120”. Darbus konkursam var iesniegt līdz 2017. gada 31. martam.

Konkursu atbalsta latviešu kultūras mecenāts un kolekcionārs Gaidis Graudiņš, kurš jau agrāk ir finansiāli atbalstījis dažādas ar “Dauderiem” saistītas aktivitātes, lai sekmētu jaunās paaudzes interesi un zināšanas par Latvijas vēsturi.

Trīs labāko konkursa darbu autori saņems autoratlīdzības (balvu fonds - 2000 EUR), kā arī iespēju uzstāties ar savu pētījumu konferencē, kas šā gada septembrī notiks LNVM nodaļā “Dauderi”.

Konkursa nolikums un pieteikums: <http://lnvm.lv/?p=8773>

Atjaunotne “Dauderos”



LNVM nodaļā “Dauderi” nama otrā stāva izstāžu zālēs ir noslēgušies senās parketa grīdas atjaunošanas darbi. Šie un citi remontdarbi muzejā veikti par LNVM līdzekļiem.

Drīzumā tur atklās jaunu izstādi, kurā izrādīs daļu no latviešu kultūras mecenāta un kolekcionāra Gaida Graudiņa kolekcijas, tai skaitā jaunieguvumus.

Arī remontdarbu laikā Graudiņa kolekcijas saktas, apbalvojumi un medaļas bija un ir pieejamas muzeja apmeklētājiem.

Attēlos (lejā) “Dauderu” nodaļas krājuma glabātāja Ieva Līce iekārto Gaida Graudiņa kolekcijas



deponējumu un jaunieguvumu izstādi divās izremontētajās zālēs, apmeklētājiem tā būs pieejama 2017. gada sākumā. Labiekārtota

un mājīgāka kļuvusi

priekšnama halle “Dauderos” – pie jaunā kases galda “Dauderu” darbiniece Viola Ozoliņa.

Foto: Olga Miheloviča, LNVM.



Sarīkojums “Tautas parlamentārisma pirmā uzvara. Sirdsdaugava”

1. decembrī LNVM nodaļā Tautas frontes muzejs notika sarunu cikla “Trešā atmoda. 1987. gads. Kā tas sākās?” ievadsarīkojums, kas bija veltīts leģendārās Daugavas glābšanas akcijas



30. gadadienai. Pasākumā, kurā uzrunu teica Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece, piedalījās Trešās Atmodas laika aktīvie inteliģences pārstāvji – publicists Artūrs Snips, kādreizējais laikraksta “Literatūra un Māksla”



galvenais redaktors Jānis Škapars, māksliniece Džemma Skulme, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja direktors Arnis Rādiņš, profesors Arvīds Barševskis, rakstniece Māra Svīre. Plaši apmeklēto sarīkojumu vadīja Latvijas Tautas frontes pirmais priekšsēdētājs Dainis Īvāns (tagad LNVM nodaļas Tautas frontes muzejs pētnieks).



1987. gadā laikrakstā “Literatūra un Māksla” publicētais Daiņa Īvāna un Artūra Snipa raksts “Par Daugavas likteni domājot”, kurā autori iestājās pret Daugavpils HES celtniecību, izraisīja Padomju Savienībā nepieredzēti vērienīgus sabiedrības protestus, sākās parakstu vākšanu pret šīs ieceres īstenošanu. 1987. gada 5. novembrī PSRS Ministru Padome izdeva



lēmumu par Daugavpils hidroelektrostacijas celtniecības pārtraukšanu. Izdevējs Artis Ērglis prezentēja šim notikumam veltīto pastmarku un atklātņi.

Attēlos: (augšā pa kreisi) centrā Ināra Mūrniece; (augšā pa labi) no kreisās Velta Čebotarenoka, Džemma Skulme, Artūrs Snips; (lejā pa kreisi) no kreisās Andris Tomašūns, Arnis Rādiņš; (lejā pa labi) no kreisās Artis Ērglis un Dainis Īvāns. Fotogrāfs Kārlis Kalseris, LNVM.

Ziemassvētku ieskaņas koncerts

15. decembrī LNVM nodaļā Tautas frontes muzejs Ziemassvētkus ieskandināja dziesminieks Haralds Sīmanis (attēlā pa labi), izpildot Atmodas laika dziesmas, kā arī atskaņojot pavisam jaunus muzikālos sacerējumus. Viesis stāstīja par dziesmu tapšanu un to, ko nozīmēja būt dziesminiekam pirms trīsdesmit gadiem Padomju Latvijā.



Ar savu unikālo vibrato dziedājumu mākslinieks



tad guva atzinību un popularitāti.

Kā daudzi, arī Sīmanis 80. gados bija iesaistījies Trešās Atmodas norisēs, tomēr Tautas frontes muzejā viesojās pirmo reizi.

Attēlos: (pa kreisi) no kreisās Dainis Īvāns, Jānis Škapars, Haralds Sīmanis un Roberts Kaniņš. Fotogrāfs Kārlis Kalseris, LNVM

Suminājums Limai Grīnbergai

21. decembrī 60 gadu jubileju svinēja Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Numismātikas nodaļas faleristikas un medaļu kolekcijas galvenā glabātāja Mg. hist. Laima Grīnberga.



Dzīvojot un skolojoties teiksmām apvītājā Zemgales pusē – Iecavā, Laima jau agri sāka interesēties par latviešu tautas vēsturi. Skolas gadu aizraušanās ar arheoloģiju vēlāk aizveda Laimu uz Latvijas Valsts Universitātes Vēstures fakultāti. Par pirmo darba vietu pēc universitātes sola uz īsu laiku kļuva Centrālais Valsts Vēstures arhīvs, bet no 1983. gada Laima ir tagadējā Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Numismātikas nodaļas darbiniece. Studiju laikos modusies interese par Tālo Austrumu valstu vēsturi un kultūru un pamatīgās

latīņu valodas zināšanas bija ļoti noderīgas darbam ar daudzveidīgajām nodaļas kolekcijām. Tomēr laika gaitā par Laimas galveno interešu jomu kļuva faleristika, un viņa kļuva par vienu no nedaudzajām šīs retās specialitātes profesionālēm Latvijā un ar saviem pētījumiem guva arī ārzemju kolēģu ievērību. Ar pacietību un neatlaidību Laima ir veidojusi LNVN faleristikas kolekciju – pašlaik tā ir viena no pilnīgākajām Latvijas muzejos, un labprāt dalās ar



kolēģiem savā pieredzē un zināšanās. Īpaša uzmanība tiek veltīta mūsdienu faleristikas tendenču pētīšanai un materiālu vākšanai. Faleristikas un medaļu kolekciju izpēti kalpo par pamatu daudzajiem Laimas referātiem starptautiskās konferencēs, rakstiem Latvijas un ārvalstu izdevumos un izstādēm. No bērnības uzturētā saikne ar Latvijas lauku vidi un interese par Latvijas vēsturi ļāva Limai 2011. gadā apkopot savus Numismātikas nodaļas medaļu kolekcijas pētījumus grāmatā “Par Centību. Lauksaimniecības



biedrību un izstāžu medaļas un nozīmes Latvijas Nacionālā vēstures muzeja kolekcijā”. Muzeja darbā korekta, precīza, ar pētnieka azartu, sadzīvē – jauka, izpalīdzīga kolēģe un padomdevēja – Laima bauda gan ilggadīgo kolēģu, gan jauno muzeja darbinieku cieņu. Muzeja kolēģi, sveicot Laimu Grīnbergu jubilejā, vēlēja daudzus ražīgus gadus un jaunus atklājumus.



Attēlos: (augšā) jubilāre 2016. gada 21. decembrī; (pa labi) Laima Grīnberga LNVN izstādē "Apbalvojumi Latvijā pēc neatkarības atgūšanas" vada ekskursiju Valsts prezidentam Valdam Zatleram un LNVN direktoram Arnim Radiņam. 2010. gada 26. oktobrī; vidū – 50 gadu jubilejā 2006. gadā; lejā – ar LNVN kolēģiem 60 gadu jubilejā. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVN.

Tapusi Sārnotes koka elka kopija



Aizvadītās vasaras sākumā sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes uzņēmumu “Dizaina fabrika” tika veikta unikālā Latvijas Nacionālā vēstures muzeja eksponāta – akmens laikmeta koka elka 3D skenēšana precīzu datu iegūšanai un tā kopijas izgatavošanai. Priekšmetu jau bija skāris alauna izraisīts sabrukšanas process, bija skaidrs, ka tam nepieciešama atkārtota restaurācija un īpaši glabāšanas apstākļi.

Izgatavot elka kopiju uzņēmās SIA “Cits Koks” kokapstrādes meistars Jānis Leja. Pēc ilgāka piemērota izejmateriāla meklēšanas posma, kā arī datu apstrādes un priekšmeta izpēti, darba process 2016. gada nogalē ir veiksmīgi noslēdzies. No oša

koka izgatavoto elka kopiju 2017. gada sākumā novietos muzeja ekspozīcijā, tādējādi aizstājot bojāto oriģinālo skulptūru. *Attēlos: akmens laikmeta koka elks LNVM pamatekspozīcijā un kopijas tapšana. Fotogrāfi Roberts Kaniņš, LNVM, un Jānis Leja.*



Ģimenes dienas nodarbība “Mazā Māra”



Jau tradicionāli cikla "Muzejs ģimenei" gada pēdējā nodarbībā, ko 10. decembrī vadīja LNVM muzejpedagoģe Santa Cербule, bērni kopā ar vecākiem mācījās Jāņa Jaunsudrabiņa dzejoli "Mazā Māra", papildināja muzeja 20. gs. 30. gadu dzīvojamās istabas interjeru ar izpušķotiem egļu zariem, izrotāja muzeja egli, darināja krāšņus Ziemassvētku apsveikumus un cienājās ar piparkūkām. *Foto: LNVM.*

Koncerts “Dauderos”

10. decembrī “Dauderos” notika koncerts “Runā vijolītes!” jeb skanīga vijoles vēsture. Tajā piedalījās vijoles un alta spēles studijas “Vijolīte” audzēkņi, vijolniece Paulīna Bārtula (Emīla Dārziņa mūzikas vidusskola), vijolniece un altiste Karlīna Īvāne un pianiste Jana Bārtula. Koncerta video: https://www.youtube.com/watch?v=C-SjA_kcFe4 *Attēlos: ieskats koncertā. Foto: studija “Vijolīte”.*



Gada izskaņas pasākums



19. decembrī Latvijas Nacionālā vēstures muzeja kolektīvs jau tradicionāli pulcējās uz gada izskaņas pasākumu Brīvības bulvārī 32.

Kā allaž, norisi ieskandināja muzikāls priekšnesums, šoreiz vijolnieces un altistes Karlīnas Īvānes sniegumā (attēlā vidū). Turpinājumā LNVĢM direktora vietniece zinātniskajā darbā Irina Zeibārte (attēlā augšā) sniedza ikgadējo pārskatu, resumējot muzeja darbinieku kopīgo veikumu, un tajā ietverot faktus un notikumus gan

saistībā ar muzeja iekšējo, gan uz sabiedrību vērsto darbību. Neraugoties uz pagaidu situāciju kā krājuma, tā ekspozīcijas telpu ziņā, muzejs turpinājis strādāt pieaugošā intensitātē.

LNVĢM pamatekspozīciju un izstāžu zāles 2016. gada 11 mēnešos apmeklēja 20 661 interesents, šajā laikposmā novadītas 192 muzejpedagoģiskās programmas un 167 ekskursijas.

Muzeja sagatavotās ceļojošās izstādes 26 reizes izstādītas skolās dažādās Latvijas vietās. Savukārt “Dauderos” apmeklētāju skaits pieaudzis līdz 6952.

Arī LNVĢM nodaļa Tautas frontes muzejs 2016. gadā papildinājis pamatekspozīciju ar sadaļu par parlamentāro revolūciju, pēc remontdarbiem ēkā aktivizējās savu darbību, kārtojot krājumu un izstrādājot pasākumu programmu Trešās Atmosfēras notikumu gadadienu atzīmēšanai.

Āraišu arheoloģiskais muzejparks strādājis uzturošā režīmā, piedāvājot apmeklētājiem arī atsevišķus pasākumus – Lieldienu un Saulgriežu svinēšanu, brīvdabas seminārus,

kuros piedalījās tautas mūzikas izpildītāji, zinātnieki un tautas medicīnas zinībās iesaistītas zāļu sievas, dziju krāsošanas speciālistes, u.tml. Muzejparkā arī notika Eiropas Kultūras mantojumu dienu atklāšana un Baltijas Eksperimentālās arheoloģijas vasaras skolas nometne.

Aizvadītais gads LNVĢM pamatekspozīcijā iezīmīgs ar to, ka tika izveidotas divas jaunas



ekspozīcijas daļas “Latvieši 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. sākumā: nacionālā pašapziņa, kultūra un sabiedriskā dzīve” un “Latvieši svešumā 1944. – 1990. gads”, izveidotas arī divas pastāvīgās izstādes – “Vēsturiskais portrets. 17.–19. gs. portreti no LNVĢM krājuma” un “Sakrālā māksla”. Līdz ar to noslēgusies pamatekspozīcijas iekārtošana muzeja pagaidu telpās Brīvības bulvārī 32.

Uzsākts arī darbs pie jaunās ekspozīcijas, kuru muzejs iekārto, atgriežoties pilnībā atjaunotajā Rīgas pilī.

Diemžēl nosaukt precīzu gadu, kurā tas varētu notikt, kļūvis daudz sarežģītāk.

LNVĢM direktors Arnis Radiņš, uzrunājot muzeja darbiniekus, ieskicēja 2017. gada prioritātes – turpināt darbu pie pamatekspozīcijas Rīgas pilī plāna, kā arī darbību, sagatavojot krājuma pārceļšanu uz Pulka ielas krātuvēm. *Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVĢM.*



pamatinformācija

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS (LNVM)

ir trešais vecākais muzejs Latvijā un vienīgais Latvijas vēstures muzejs pasaulē. Kopš dibināšanas 1869. gadā, LNVM ir kļuvis par lielāko latviešu tautas muzejisko vērtību krātuvi – tā kolekcijās ir vairāk nekā miljons priekšmetu: arheoloģiskajos izrakumos iegūtas senlietas, rotu un monētu depozi, tautastērpi, tradicionālie darbarīki, tautas lietišķās mākslas darinājumi, sadzīves priekšmeti, fotogrāfijas, dokumenti, kartes, gravīras, gleznas u. c. Latvijas vēstures liecības. Muzeja misija ir Latvijas valsts un tautas interesēs vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt Latvijas un pasaules garīgās un materiālās kultūras liecības no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām, kam ir arheoloģijas, etnogrāfijas, numismātikas, vēstures vai mākslas vēstures nozīme. LNVM organizē izstāžu darbību Latvijā, veido ceļojošās izstādes, sadarbojas ar Latvijas skolām, iestādēm, izdod rakstu krājumus un citas publikācijas.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nodaļas ir “Dauderi” un Tautas frontes muzejs.

“**DAUDERI**” izvietoti vēsturiskā ēkā Sarkandaugavā – bijušā “*Waldschlösschen*” īpašnieka Ādolfa fon Bingnera ģimenes villā. Jau laikabiedri to atzinuši par vienu no glītākajām Rīgas privātmājām. No 1937. līdz 1940. gadam tā kalpoja par Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa vasaras rezidenci. Pateicoties trimdas mecenāta un kolekcionāra Gaida Graudiņa ieinteresētībai, 1990. gadā tika izveidots Latvijas Kultūras muzejs “Dauderi”. 2010. gadā muzejs kļuva par LNVM nodaļu. “Dauderi” piedāvā nevien izstādes, bet arī izīrē telpas un brīvdabas teritoriju dažāda rakstura pasākumiem.

TAUTAS FRONTES MUZEJS ir viena no Latvijas jaunāko laiku vēstures liecību krātuvēm, kurā atrodams unikālu priekšmetu un dokumentu kopums, kas vēstī par Latvijas tautas neatkarības centieniem 20. gadsimta nogalē, kas tautas atmiņā iemūžināta kā Latvijas trešā Atmoda. Muzejs glabā vēsturiskās liecības par lielāko Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas perioda tautas kustību – Latvijas Tautas fronti, atainojot Atmodas laika vēsturiskos procesus, notikumus un to dalībniekus.

LNVM

<http://www.lnvm.lv>

facebook lapa – Latvijas Nacionālais Vēstures Muzejs

https://twitter.com/LV_vest_muzejs

YouTube.com – LatvijasNacionālais_vēstures_muzejs LNVM

Instagram: Nacionalais_vestures_muzejs

“DAUDERI”

<http://www.lnvm.lv>

<http://www.facebook.com/dauderi.lnvm>

https://twitter.com/Dauderi_LNVM

TAUTAS FRONTES MUZEJS

<http://www.lnvm.lv>

twitter – frontes_muzejs_LNVM

facebook – LNVM Tautas frontes muzejs

Informācija, ekskursiju un muzejpedagoģisko programmu pieteikšana

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS Brīvības bulvārī 32, Rīgā.
Tālrunis: 67221357. Darba laiks: pirmdien – slēgts, otrdien – svētdien no 10.00 līdz 17.00.

LNVM nodaļa “DAUDERI” Zāģeru ielā 7, Rīgā. Tālrunis: 67392229, 67391780.
Darba laiks: pirmdien, otrdien – slēgts; trešdien – svētdien no 10.00 līdz 17.00.

LNVM nodaļa TAUTAS FRONTES MUZEJS Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā. Tālrunis: 67224502.
Darba laiks: svētdien, pirmdien – slēgts; otrdien – sestdien no 10.00 līdz 17.00. Ieeja bez maksas.

© Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, 2017